

Кәсіптік стандарт: «Арнайы техника мен кәсіптік жабдыққа қызмет көрсету және жөндеу»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Ұңғымаларды бұрғылау – келесі негізгі операциялардан тұратын ұңғыма құрылысының процесі: бұрғылау құралымен тау жыныстарын бұзу арқылы ұңғыманы тереңдету, ұңғымадан бұзылған жынысты шығару, ұңғыманы тереңдету процесінде оның кенжарын бекіту, ұңғыма кенжарынан өткен тау жыныстарының геологиялық және геофизикалық зерттеулерін жүргізу, ұңғыма құрылысының соңында ұңғыма кенжарын болат құбырлармен бекіту, ұңғыманы негізгі мақсатты орындауға дайындау.

2) Тау жынысы – тұрақты минералогиялық құрамға ие болатын, жер қабатында дербес зат құрайтын минералдардың табиғи жиынтығы.

3) Депарафинизация – қабаттан өндірілетін мұнай көтерілетін ұңғымалардағы орнатылған сорғы-компрессор құбырларының ішкі қабырғаларынан парафин шөгінділерін алып тастау, сондай-ақ мұнай кәсіпшілігі жабдықтарынан парафиндерді алып тастау.

4) Ұңғыма кенжары – бұрғыланған сәттегі ұңғыма оқпанындағы тау жынысының беті.

5) Көмірсутектер кенжатыны – коллектор-жыныста және өткізбейтін жыныстар жапқыштарында түзілген тұтқыштағы көмірсутектердің табиғи оқшау жинақталуын қамтитын жер қойнауының бір бөлігі.

6) Колтюбингтік қондырғы – бұл мұнай және газ ұңғымаларын игеру және күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін икемді үздіксіз сорғыкомпрессорлық құбыры бар қондырғы.

7) Кен орны – қорларын есептеу бойынша есеп Кодексте көзделген жер қойнауы мемлекеттік сараптамасының оң қорытындысын алған бірыңғай құрылымдық элементпен бақыланатын және жергілікті бір алаңда орналасқан, бір немесе бірнеше тұтқыштарға жататын кенжатын немесе кенжатындар жиынтығы.

8) Мұнай – шикі мұнай, газ конденсаты, сондай-ақ шикі мұнайды тазартудан және жанғыш тақтатастарды, мұнай-битуминозды жыныстарды немесе шайырлы құмдарды өңдегеннен кейін алынған көмірсутектер.

9) Мұнай кәсіпшілігі жабдығы – мұнай кен орындарын игеру, мұнай өндіру және оны тасымалдау үшін қажетті агрегаттар мен жүйелердің жиынтығы.

10) Сорғы-компрессорлық құбырлар – сұйықтық пен газды алу, суды, сығылған ауаны (газды) айдау және ұңғымаларды ағымдағы және күрделі жөндеу бойынша әр түрлі жұмыс түрлерін өндіру үшін пайдаланылатын құбырлар.

11) Свабирлеу – қабаттан ағуды шақыру үшін гидростатикалық қысымды төмендету мақсатында ұңғымадағы сұйықтық деңгейін аралық төмендету процесі, жаңа өндіру ұңғымалары мен консервациядағы немесе жойылған ұңғымаларды игеру кезінде, сондай-ақ қолда бар дебитті ұлғайту кезінде флюидтердің ағынын шақыру және интенсификациялау үшін қолданылады.

12) Ұңғыма – жер бетінен немесе жер асты қазбасынан кенжарға адамның қолы жеткізуіңсіз қазылған диаметрі оның тереңдігінен әлдеқайда аз дөңгелек қиманың тау-кен қазбасы.

13) Арнайы техника – арнайы міндеттерді шешу үшін белгілі бір салада қолданылатын механизмдер кешені.

14) Ұңғыманы салу – ауданның геологиялық шарттарына сәйкес ұңғыманы жобалаудан және дайындық жұмыстарын жүргізуден бастап мұнайдың құйылуын сынау және ұңғыманы игеру процесіне дейінгі барлық іс-шаралар жиынтығын қамтитын жұмыстардың толық циклі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) НКТ – насосно-компрессорные трубы, которые служат для извлечения жидкости и газа из скважин, нагнетания воды, сжатого воздуха (газа) и производства различных видов работ по текущему и капитальному ремонту скважин

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Арнайы техника мен кәсіптік жабдыққа қызмет көрсету және жөндеу

5. Кәсіптік стандарттың коды: B09100002

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

В Кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу

09 Кен өндіру өнеркәсібінде саласындағы қызметтер көрсету

09.1 Мұнай мен табиғи газды өндіруге ықпал ететін қызметтерді көрсету

09.10 Мұнай мен табиғи газды өндіруге ықпал ететін қызметтерді көрсету

09.10.0 Мұнай мен табиғи газды өндіруге ықпал ететін қызметтерді көрсету

7. Краткое описание профессионального стандарта: Бұл кәсіптік стандарт арнайы техника мен кәсіптік

жабдықтың жұмысқа қабілеттілігін немесе жарамдылығын қолдау бойынша операциялар кешенін сипаттайды. «Білім» бөліміндегі теориялық және практикалық білімге қойылатын талаптармен қатар қызметшілер мен жұмысшылар келесілерді білу керек: еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі ережелері мен нормалары, жеке қорғаныс құралдарын пайдалану ережелері, жұмыс (қызмет) сапасына және жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар, ақау түрлері мен оны алдын-алу және жою әдістері, өндірістік сигнал беру.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Инженер-механик (жалпы бейін) - 6 уровень ОРК
- 2) Мұнайгаз кәсібі жабдықтарына қызмет көрсету агрегаттарының машинисі - 3 уровень ОРК
- 3) Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі - 3 уровень ОРК
- 4) Жылжымалы компрессор машинисі - 3 уровень ОРК
- 5) Колтюбингтік құрылғының машинисі - 3 уровень ОРК
- 6) Свабирлеуші агрегат машинисі - 3 уровень ОРК
- 7) Шаю агрегатының машинисі - 3 уровень ОРК
- 8) Слесарь-жөндеуші - 3 уровень ОРК
- 9) Теңіздегі қалқығыш бұрғылау агрегатының дизельшісі - 3 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Инженер-механик (жалпы бейін)»:			
Топтың коды:	2144-1		
Қызмет атауының коды:	2144-1-004		
Кәсіптің атауы:	Инженер-механик (жалпы бейін)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 35. Жабдықты жинақтау жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2144-2-009 Жабдық бойынша инженер-механик		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Монтаждық жұмыстардың орындалуын ұйымдастыру және қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Монтаждық жұмыстарды қауіпсіз жүргізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Монтаждық жұмыстарды қауіпсіз жүргізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру			

	Дағды 1: Монтаждық жұмыстардың сапасын бақылау	Машықтар:	
		1. Материалдардың шығынын нормалау және бақылау, материалдық құндылықтарды есепке алу. 2. Жұмыс орнында бөлшектерді, қосалқы бөлшектер мен құралдарды дұрыс жинауды қамтамасыз ету. 3. Жұмыс орындарында материалдарды, қосалқы бөлшектерді, бөлшектерді, құралдарды, құрылғыларды ұтымды орналастыруды қамтамасыз ету, оларды сақтау. 4. Материалдық құндылықтарды сақтауда және уақтылы есептен шығаруда қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдау. 5. Құрылыс - монтаждау жұмыстарын сапалы орындау үшін қажетті материалдарға, техникалық ресурстарға, негізгі құралдарға өтінімдерді қалыптастыру. 6. Атқарылған жұмыс туралы есептілікті ұсыну.	
		Білімдер:	
		1. Ақаулар тізімдемелерін, жөндеу жүргізуге арналған сметаларды, жабдыққа, материалдарға, қосалқы бөлшектерге, құралдарға арналған өтінімдерді жасау тәртібі. 2. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 3. ҚР еңбек заңнамасының негіздері. 4. Белгіленген өндірістік және есептік құжаттаманы жүргізу. 5. Жабдықты пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу мәселелері бойынша әдістемелік және нормативтік құжаттар. 6. Әдістемелік материалдар, мұнара тұрғызу және баптау жұмыстарын жүргізуге қойылатын талаптар мен стандарттар. 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі нормалары мен ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Аналитикалық ойлау Зейінділік Проблемаларды шешуге кәсіби көзқарас Ұйымдастырушылық қабілет Өз бетімен жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Мұнара монтаждаушы- электрмонтер.	
	4	Мұнара монтаждаушы - дәнекерлеуші.	
	6	Мұнара тұрғызу жөніндегі инженер	
10. Кәсіптің карточкасы «Мұнайгаз кәсібі жабдықтарына қызмет көрсету агрегаттарының машинисі»:			
Топтың коды:	8112-1		
Қызмет атауының коды:	8112-1-001		
Кәсіптің атауы:	Мұнайгаз кәсібі жабдықтарына қызмет көрсету агрегаттарының машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Мұнайгаз кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегаттардың машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай және газ өндіру технологиясы	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайгаз кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсету жөніндегі агрегаттың сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету Обеспечение надежного и эффективного функционирования агрегата по обслуживанию нефтегазопромыслового оборудования		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнайгаз кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегаттың үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнайгаз кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегаттың үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету			

Дағды 1:
Объектідегі агрегатты жұмысқа дайындау және технологиялық процесті жүргізу

Машықтар:

5-ші разряд (СБШ 3): жүк көтергіштігі 5 тоннаға дейінгі автомобиль шассиіне немесе қозғағышының қоса алғандағы қуаты 73,5 киловаттқа (100 ат күші) дейінгі трактор базасында жабдықталған мұнай-газ кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегатқа қызмет көрсету .

6-шы разряд (СБШ 3): жүк көтергіштігі 5 тоннадан жоғары автомобиль шассиіне немесе қозғағышының қоса алғандағы қуаты 73,5 киловатт (100 ат күші) жоғары трактор базасында жабдықталған мұнай-газ кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегатқа қызмет көрсету кезінде.

Күрделілік санаттары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Икемділіктер пен білімдер бөліміндегі талаптар барлық разрядтарға арналған.

1. Жұмыс қабілеттілігін анықтау үшін агрегаттың сыртқы тексеруін жүргізу (агрегатты жинақтылыққа тексеру, салқындататын сұйықтықтың, отын мен майдың зақымдануы мен кемуінің болмауы) .

2. Айдау және құю желілерін, жоғары қысымды тапаншаларды, аударғыштарды және оларды сорғының, солидолонангнетатордың лақтырылуына қосуды монтаждау, демонтаждауды жүзеге асыру.

3. Муфталы қосылыстардың бекітілу сенімділігін тексеру.

4. Агрегаттың электр жабдықтарын кәсіпшілік электр желісіне қосу және ажырату.

5. Агрегаттың электр жабдықтарының түйіспелерінің және жерге тұйықталуының сенімділігін тексеру.

6. Қозғалтқыштың, бақылау-өлшеу аспаптарының және қызмет көрсететін агрегаттың барлық қосалқы механизмдерінің жұмыс параметрлерін бақылауды жүзеге асыру.

7. Жолға шығар алдында автомобильдің (қондырғының) техникалық жағдайын және қабылдануын, оны тапсыру және базаға оралғаннан кейін белгіленген орынға қоюды тексеру.

8. Автомобильді отынмен, майлау материалдарымен және салқындату сұйықтығымен толтыру.

9. Алаңда кірме жолдардың болуын бақылау және олардың дайындығын бағалау .

10. Жол құжаттамасын ресімдеу.

11. Жұмыс кезінде пайда болған механизмдерді бөлшектеуді талап

етпейтін ұсақ ақауларды жою.

12. Жағдайды бағалау және авариялық жағдайлар туындаған кезде дереу әрекет ету .

13. Қондырғының жұмысын есепке алу журналын жүргізу.

Білімдер:

5-6-шы разрядтар (СБШ 3).

1. Автомобильдің, трактордың, жүк көтергіш механизмдердің, сұйық және консистентті майлауға арналған механикаландырылған жабдықтардың конструкциясы және пайдалану ережесі.
2. Ұңғыма сағаларын, кәсіптік технологиялық қондырғыларды байлау схемалары .
3. Алаңға, кірме жолдарға қойылатын техникалық талаптар.
4. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарына қызмет көрсету бойынша технологиялық режим және жұмыс процесі.
5. Мұнайгаз кәсіпшілігі жабдықтарына қызмет көрсететін агрегатта орнатылған газбен кесуге және дәнекерлеуге арналған электр жабдықтары мен жабдықтар.
6. Мұнай ұңғымаларын пайдалану тәсілдері.
7. Мұнай және газ өндірудің технологиялық процесі.
8. Электротехника негіздері.
9. Агрегаттардың қызметіне қатысты қолданыстағы нормативтік құжаттар.
10. Техникалық құжаттаманы тағайындау, ресімдеу және қолдану тәртібі.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 2:
Механизмдер мен жабдықтарға техникалық қызмет көрсету

Машықтар:

5-6-шы разрядтар (СБШ 3).

1. Редукторды пайдаланылған майдан механикалық босату жабдықтарына қызмет көрсету.
2. Редуктор қартерін жуу, редукторды жаңа машина майымен толтыру және подшипник тораптарын контактiлі майлаумен толтыру.
3. Жабдықтың жұмысын бақылау.
4. Агрегаттың барлық тораптары мен механизмдерін жұмысқа жарамды күйде ұстау.
5. Агрегат орнатылған автокөлікті басқару.
6. Техникалық ақауларды, аварияларды, қиындықтарды жою.
7. Автомобильге, тракторға және агрегат механизмдеріне ағымдағы жөндеу жүргізу.
8. Агрегатқа қызмет көрсету және жөндеу бойынша есеп құжаттамасын жүргізу.

	Білімдер:		
	<p>5-6-шы разрядтар (СБШ 3).</p> <p>1. Жуу технологиялық процесі, қолданылатын майлау материалдары.</p> <p>2. Автомобильдерді, тракторларды техникалық пайдалану ережесі .</p> <p>3. Автомобильдің, трактордың және оларға орнатылған арнайы жабдықтар мен механизмдердің ақауларын анықтау және жою белгілері, себептері мен тәсілдері .</p> <p>4. Жұмыстарды орындау кезінде қолданылатын материалдар, аспаптар мен бақылау-өлшеу аспаптарының, механикаландыру құралдарының тізбесі.</p> <p>5. Агрегатты жөндеуге беру тәртібі, жөндеуден қабылдау.</p> <p>6. Жабдықтарды профилактикалық және ағымдағы жөндеуді орындау ережесі</p> <p>7. Агрегаттарға техникалық қызмет көрсетуге және жөндеуге нормативтік және техникалық құжаттаманың талаптары.</p> <p>8. Орындалатын жұмыс көлеміндегі слесарлық іс .</p> <p>9. Өндірістік санитарияның талаптары, жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы көмек көрсету ережелері.</p> <p>10. Аварияларды жою кезіндегі, олардың өлшемдері мен қиындықтарының алдын алу жөніндегі бірінші кезектегі іс-қимылдар.</p> <p>11. Техникалық құжаттаманы. Тағайындау, ресімдеу және қолдану тәртібі.</p>		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Жауапкершілік Стресс тұрақтылығы Командада жұмыс жасай білу Төзімділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Инженер-механик	
	7	Бас механик	
	7	Бас инженер	
11. Кәсіптің карточкасы «Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі»:			
Топтың коды:	8112-4		
Қызмет атауының коды:	8112-4-002		
Кәсіптің атауы:	Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Жылжымалы парафинсіздеу бу қондырғысының машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай және газ өндіру технологиясы	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жылжымалы бу қондырғысының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жылжымалы бу қондырғысын пайдалану
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жылжымалы бу қондырғысын пайдалану		

Дағды 1:
Жылжымалы бу қондырғысын жұмысқа дайындау және технологиялық процесті жүргізу

Машықтар:

3-ші разряд (СБШ 3): біліктілігі анағұрлым жоғары жылжымалы бу қондырғысы машинисінің басшылығымен қызмет көрсету кезінде .

5-ші разряд (СБШ 3): автомобиль шассиіне орнатылған, будың жұмыс қысымы 10 мегапаскальға дейінгі (шаршы сантиметрге 100 килограмм-күшке дейін) жылжымалы бу қондырғысына қызмет көрсету кезінде.

6-шы разряд (СБШ 3): будың жұмыс қысымы 10 мегапаскальдан жоғары (шаршы сантиметрге 100 килограммкүштен жоғары) жылжымалы бу қондырғысына қызмет көрсету кезінде .

Күрделілік санаттары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Икемділіктер пен білімдер бөліміндегі талаптар барлық разрядтарға арналған.

1. Жұмысқа қабілеттілікті анықтау үшін жылжымалы бу қондырғысына сыртқы тексеру жүргізу.
2. Жылжымалы бу қондырғысын ұңғымалармен, кәсіптік технологиялық қондырғылармен байлау (жұмыстарды жүргізуге арналған машиналар мен жабдықтарды орналастыру схемасына сәйкес агрегатты орнату) .
3. Парафиндеу немесе бумен немесе ыстық мұнаймен қыздыру үшін желілерді төсеуді жүзеге асыру (агрегаттың жоғары және төмен қысымдағы желілерін құрастыру, айдау желілерін агрегатпен және сағалық құбыр арматурасымен байлау.
4. Жылжымалы бу қондырғысын жұмыс режиміне шығару.
5. Мұнай ұңғымаларын, шығатын, шығарып тастайтын желілерді, мұнай жинау қондырғыларын бумен немесе ыстық мұнаймен жуу (депарафинизациялау).
6. Құбыржолдарды, желілік бөлік пен резервуарлық парктің технологиялық объектілерін жуу және бумен тазарту.
7. Қозғалтқыштың, бақылау-өлшеу аспаптарының және қызмет көрсетілетін жылжымалы бу қондырғысының барлық қосалқы механизмдерінің жұмыс параметрлерін бақылауды жүзеге асыру .
8. Жылжымалы бу қондырғысының шассиіне орнатылған көлік құралын басқару.
9. Желіге шықпас бұрын автомобильдің (қондырғының) техникалық жай-күйін және қабылдауын тексеру, оны тапсыру және базаға оралғаннан кейін белгіленген орынға қою.
10. Автомобильді отынмен, майлау материалдарымен және салқындату сұйықтығымен толтыру.
11. Алаңда кірме жолдардың болуын және олардың дайындығын бағалауды бақылауды жүзеге асыру .
12. Жол құжаттамасын ресімдеу.
13. Жұмыс кезінде пайда болған механизмдерді бөлшектеуді талап етпейтін ұсақ ақауларды жою.
14. Қазандық немесе мұнай жылытқышының, қозғалтқыштың, бақылау-өлшеу аспаптарының және қызмет көрсететін агрегаттың барлық қосалқы механизмдерінің, жылжымалы бу қондырғысы жұмысының параметрлерін бақылау .
15. Жағдайды бағалау және авариялық жағдайлар туындаған кезде дереу әрекет ету.
16. Қондырғының жұмысын есепке алу журналын жүргізу.

Білімдер:

Барлық разрядтар үшін:

1. Жылжымалы бу қондырғысының, негізгі және қосалқы жабдықтардың, барлық тораптар мен басқару жүйелерінің, қауіпсіздік аспаптарының, аппаратураның, қолданылатын қондырғының бақылауәлшеу аспаптарының, автомобильдің құрылымы мен пайдалану ережелері.
2. Ұңғыма сағаларын, кәсіптік технологиялық қондырғыларды байлау схемалары .
3. Алаңдаға, кірме жолдарға қойылатын техникалық талаптар.
4. Мұнай ұңғымаларын бумен немесе ыстық мұнаймен, шығатын, шығарып тастайтын желілер мен мұнай жинау қондырғыларын парафиндеу бойынша технологиялық режим және жұмыс процесі. 5. Құбырларды, желілік бөліктің технологиялық объектілерін және резервуарлық паркті бумен тазарту бойынша технологиялық процесс.
6. Мұнай құбырының, отын жүйесінің, қоректік құбырдың, химиялық су тазарту блогының құрылғысы және пайдалану ережесі.
7. Мұнай құбырын отын жүйесіне және қоректік құбырды химиялық су тазарту блогына қосу тәртібі.
8. Парафиндеу немесе бумен немесе ыстық мұнаймен қыздыру үшін желіні қауіпсіз төсеу тәртібі.
9. Мұнай, бу және парафиннің физикахимиялық қасиеттері.
10. Судың физикалық және химиялық қасиеттері.
11. Мұнай ұңғымаларын пайдалану тәсілдері .
12. Мұнай және газ өндірудің технологиялық процесі.
13. Электротехника негіздері.
14. Парафин шөгінділерімен күресу әдістері.
15. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, өрт және экологиялық қауіпсіздік талаптары .
16. Жылжымалы бу қондырғысының қызметіне қатысты қолданыстағы нормативтік құжаттар.
17. Техникалық құжаттаманы тағайындау, ресімдеу және қолдану тәртібі.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

	<p>Дағды 2: Жылжымалы бу қондырғысына техникалық қызмет көрсету және жөндеу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>3, 5-6-шы разрядтар (СБШ 3).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жылжымалы бу қондырғысын басқарудың барлық тораптары мен жүйелеріне кему және зақымдануды анықтау мақсатымен сыртқы тексеруді жүзеге асыру. 2. Жылжымалы бу қондырғысы жабдығына ағымдағы қызмет көрсету және жөндеу бойынша регламенттік (дайындаушыұйыммен көзделген) жұмыстарды орындау. 3. Барлық тораптар мен басқару жүйелерінің жарамдылығын және жұмысқа қабілеттілігін, қауіпсіздік аспаптарының, бақылау-өлшеу аспаптарының және қондырғының автоматтандыруының жарамдылығын бақылау. 4. Жылжымалы бу қондырғысының жабдықтарын, аппаратурасын және бақылау-өлшеу аспаптарын монтаждау және демонтаждау . 5. Жылжымалы бу қондырғысын жөндеуге беруге дайындауды орындау, жөндеуден қабылдау. 6. Қауіп туындаған кезде дереу іс-қимыл жасау. 7. Жұмыс кезінде пайда болған механизмдердің бұзылуын талап етпейтін автомобильдің ұсақ ақауларын жою . 8. Қондырғының қызмет көрсету және жөндеу бойынша есеп құжаттамасын жүргізу.
		<p>Білімдер:</p> <p>3, 5-6-шы разрядтар (СБШ 3).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жылжымалы бу қондырғысының, қызмет көрсетілетін агрегаттардың, негізгі және қосалқы жабдықтардың, аппаратураның, қолданылатын бақылауөлшеу аспаптарының, автомобильдің құрылысы және пайдалану ережелері.. 2. Жұмыстарды орындау кезінде қолданылатын материалдар, аспаптар мен бақылау-өлшеу аспаптарының, механикаландыру құралдарының тізбесі . 3. Жылжымалы бу қондырғысын жөндеуге беру тәртібі, жөндеуден қабылдау . 4. Жабдықтарды профилактикалық және ағымдағы жөндеуді орындау ережесі . 5. Жылжымалы бу қондырғысына техникалық қызмет көрсетуге және жөндеуге нормативтік және техникалық құжаттама талаптары . 6. Орындалатын жұмыс көлеміндегі слесарлық іс . 7. Бөлшектер мен жабдықтарды дәнекерлеуге дайындау ережесі . 8. Өндірістік санитарияның талаптары, жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы көмек көрсету ережелері . 9. Аварияларды жою кезіндегі, олардың өлшемдері мен қиындықтарының алдын алу жөніндегі бірінші кезектегі ісқимылдар . 10. Техникалық құжаттаманы тағайындау, ресімдеу және қолдану тәртібі .
		<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>-</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Бақылаушылық Жауапкершілік Дербестік Тәртіптілік</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>		
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі:</p> <p>6</p>	<p>Кәсіптің атауы:</p> <p>Инженер-механик</p>

	7	Бас механик	
	7	Бас инженер	
12. Кәсіптің карточкасы «Жылжымалы компрессор машинисі»:			
Топтың коды:	8112-4		
Қызмет атауының коды:	8112-4-004		
Кәсіптің атауы:	Жылжымалы компрессор машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Жылжымалы компрессор машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Машинист- ауа құю жүргізушісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жылжымалы компрессор қондырғысының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Компрессор қондырғысы мен дизельдің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Компрессор қондырғысы мен дизельдің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету			

Дағды 1:
Жылжымалы компрессор
қондырғысына қызмет
көрсету

Машықтар:

3-ші разряд (СБШ 3): Біліктілігі жоғарылау жылжымалы компрессор машинисінің басшылығымен ерекше жағдайларда (еркін күкірт қышқылын бөлетін ұңғымаларда, сағалық қысымы жоғары ұңғымаларда) тіркемелі және өздігінен жүретін компрессорда жұмыс істеу кезінде.

4-ші разряд (СБШ 3): жұмыс қысымы 10 мегапаскальға дейінгі (шаршы сантиметрге 100 килограмм-күшке дейін) тіркемелі жылжымалы компрессорда жұмыс істеу кезінде .

5-ші разряд (СБШ 3): жұмыс қысымы 10 мегапаскальдан 20 мегапаскальды қоса алғанға дейінгі (шаршы сантиметрге 100200 килограмм-күшке дейін) тіркемелі жылжымалы компрессорда немесе жұмыс қысымы 10 мегапаскальды қоса алғанға дейінгі (шаршы сантиметрге 100 килограмм-күшке дейін) өздігінен жүретін жылжымалы компрессорда жұмыс істеу кезінде.

6-шы разряд (СБШ 3): жұмыс қысымы 20 мегапаскальдан жоғары (шаршы сантиметрге 200 килограмм-күштен жоғары) тіркемелі жылжымалы компрессорда немесе жұмыс қысымы 10 мегапаскальдан жоғары (шаршы сантиметрге 100 килограмм-күштен жоғары) өздігінен жүретін жылжымалы компрессорда жұмыс істеу кезінде .
Күрделілік санаттары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Икемділіктер пен білімдер бөліміндегі талаптар барлық разрядтарға арналған.

1. Компрессорды, дизельді қосу және тоқтату .

2. Коммуникацияларды тарту, оларды компрессор қондырғысына және ұңғыма сағасына қосу .

3. Забойда депрессия жасау жолымен ұңғымадан сұйықтың ағуын күшейту жұмыстарын жүргізу, сұйықтың

(мұнайдың) ағуын қадағалау .

4. Ұңғыманың забой жаны аумағын термиялық өңдеу кезінде ауаның берілуін реттеу.

5. Өнімді қабаттарды газ үлгілік агенттерді қолдана отырып ашу және бұрғылаудағы қиындықтарды жою жұмыстарын жүргізу.

6. Компрессор қондырғысы мен дизельдің жұмыс режимін бақылау-өлшеу аспаптарының көрсеткіштері бойынша реттеу .

7. Жылжымалы компрессор қондырғысының барлық механизмдері мен жүйелерінің жұмысын қадағалау, ұңғымаларды бұрғылауға және сынауға арналған технологиялық регламентке сәйкес орнатудың негізгі параметрлерін белгілеу.

8. Компрессор мен дизельдің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою, авариядан қорғау жүйесін қоса алғанда, компрессор қондырғысының барлық жүйелеріне ағымдағы жөндеу жүргізу, жұмыс өндірісі құжаттарын ресімдеу және қондырғы жұмысының есебі журналын жүргізу .

9. Автомобильді басқару .

10. Бекітілген регламент бойынша ауысымды қабылдау және тапсыру.

11. Жұмыстарды жүргізуге құжаттаманы ресімдеу және қондырғы жұмысын есепке алу журналын жүргізу.

		Білімдер:	
		3-6-шы разрядтар (СБШ 3): 1. Мұнай, газ және айдаушы ұңғымаларды пайдалану тәсілдері . 2. Түрлі жүйедегі компрессорлардың, күштік жабдықтың, автомобильдің, бақылау-өлшеу аспаптары мен компрессор қондырғысы автоматты қорғану жүйесінің нысаны, құрылысы мен пайдалану қағидалары . 3. Отынның, майлаудың және суытудың түрлері, жылжымалы компрессор қондырғысының жұмысындағы ақауларды анықтау және жою тәсілдері коммуникацияларды компрессор қондырғысынан ұңғымаға қосу схемасы, сығымдалған ауаны дайындауға арналған пайдалану материалдарының шығыс нормасы . 4. Компрессорлық қондырғыдан ұңғымаға коммуникацияларды қосу схемалары, сығылған ауаны өндіруге арналған пайдалану материалдарының шығыс нормалары. 5. Жылу техникасы, электротехника, бұрғылау және пайдалану жабдығы, бұрғылау технологиясы, мұнай, газ ұңғымаларын сынау (игеру) және күрделі жөндеу туралы негізгі мәліметтер . 6. Орындалатын жұмыс көлеміндегі слесарь ісі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дәлдік және мұқияттылық Оқуға ұмтылу Сын сәттерде шешім қабылдау дағдысы Ұқыптылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Инженер-механик	
	7	Бас механик	
	7	Бас инженер	
13. Кәсіптің карточкасы «Колтюбингтік құрылғының машинисі»:			
Топтың коды:	8112-7		
Қызмет атауының коды:	8112-7-002		
Кәсіптің атауы:	Колтюбингтік құрылғының машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Колтюбингтік құрылғының машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Автомобиль көлігіне техникалық қызмет көрсету, жөндеу және пайдалану	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Колтубингтік қондырғының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Колтубингтік қондырғының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Колтубингтік қондырғының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	Дағды 1: Жылжымалы колтубингтік қондырғыға қызмет көрсету	Машықтар:
		<p>Разряд 5 (СБШ 3): Тереңдігі 1500 метрге дейінгі ұңғымалар мен күрделігі жағынан I санаттағы ұңғымаларда жерасты және күрделі жөндеу кезінде.</p> <p>Разряд 6 (СБШ 3): Тереңдігі 1500 метрден асатын және күрделігі II санаттағы ұңғымаларда, тереңдігіне қарамастан еңістік-бағыттық ұңғымаларда және күрделі геологиялық жағдайдағы ұңғымаларда жерасты және күрделі жөндеу кезінде.</p> <p>Разряд 7 (СБШ 3): Тереңдігі 3000 метрден асатын және одан терең II санаттағы ұңғымаларда жерасты және күрделі жөндеу кезінде .</p> <p>Күрделілік санаттары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Икемділіктер пен білімдер бөліміндегі талаптар барлық разрядтарға арналған.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қондырғыны жұмысқа дайындау. 2. Автомобиль, энергетикалық блок жұмысының режимдерін және өзге де қондырғы қалыптастыру жүйелерін бақылау мен басқару . 3. Тіркеуші мен қондырғы механизмдерінің дұрыс жұмыс істеуін бақылау. 4. Қондырғының электр жабдығына қызмет көрсету . 5. Қондырғы жұмысын есепке алу журналын жүргізу . 6. Автомобиль немесе трактор басқару, оларға жанар-жағар май материалдарын және салқындатқыш сұйықтық құю. 7. Жұмыс ауысымы басында қондырғының техникалық жағдайын тексеру және оны қабылдау . 8. Қосалқы, монтаждық және бұзу жұмыстарын жүргізу үшін қондырғының гидравликалық манипуляторын басқару . 9. Дайындық, монтаждау, бұзу жұмыстарын жүргізу және қондырғының қосалқы механизмдеріне қызмет көрсету . 10. Тіркеушінің және орнату механизмдерінің дұрыс жұмыс істеуін бақылау. 11. Қондырғының механизмдерін, автомобильді, тракторды ағымдағы жөндеуін жүргізу . 12. Қондырғы жұмысы істеп тұрған кезде туындаған, механизмдерді бөлшектеуді талап етпейтін ұсақ ақауларды жою.

		Білімдер:	
		Барлық разрядтар үшін: 1. Қызмет көрсетілетін қондырғының агрегаттарының, механизмдерінің және аспаптарының мақсаты, құрылысы, жұмыс қағидаты. 2. Жол қозғалысы қағидалары . 3. Колтюбингтік қондырғының, қолданылатын механизмдердің, құрылғылардың техникалық сипаттамасы мен оларды пайдалану қағидалары . 4. Дала жағдайында автомобильге техникалық қызмет көрсету мен жөндеу ерекшеліктері . 5. Қондырғыға қойылатын өнеркәсіптік қауіпсіздік және жүк көтеретін механизмдерді қауіпсіз пайдалану талаптары . 6. Мұнай және газ, өзге де пайдалы қазбалар өндірудің технологиялық процесі. 7. Ұңғымалардың конструкциясы. 8. Күрделі, ағымдағы жөндеудің технологиялық процесі мен түрлері . 9. Жанар-жағар май материалдарының маркалары мен сұрыптары. 10. Электр техникасы негіздері және орындалатын жұмыс көлеміндегі слесарлық іс . 11. Қозғалтқыш, трансмиссия және жүк көтеретін механизмдердің жүріс бөлігін жөю тәсілдері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Жауапкершілік Стресс тұрақтылығы Төзімділік Жинақылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Инженер-механик	
	7	Бас механик	
	7	Бас инженер	
14. Кәсіптің карточкасы «Свабирлеуші агрегат машинисі»:			
Топтың коды:	8111-1		
Қызмет атауының коды:	8111-1-012		
Кәсіптің атауы:	Свабирлеуші агрегат машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Свабирлеуші агрегат машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Автомобиль көлігіне техникалық қызмет көрсету, жөндеу және пайдалану	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Свабирлеуші агрегаттың сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Свабирлеуші агрегаттың үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Свабирлеуші агрегаттың үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	Дағды 1: Свабирлеуші агрегатқа қызмет көрсету	Машықтар:
		<p>5-ші разряд (СБШ 3): Тереңдігі 1500 метрді қоса ұңғымаларды свабирлеу кезінде.</p> <p>6-шы разряд (СБШ 3): Тереңдігі 1500 метрден асатын ұңғымаларды күрделі тереңдігіне қарамастан еңістік-бағыттық ұңғымаларды және күрделі геологиялық жағдайдағы ұңғымаларды свабирлеу кезінде.</p> <p>Күрделілік санаттары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Икемділіктер пен білімдер бөліміндегі талаптар барлық разрядтарға арналған.</p> <p>1. Свабирлеуші агрегатты жұмысқа дайындау .</p> <p>2. Свабирлеуші агрегатты дайындау, монтаждау және бұзу жұмыстарын, таль жүйесін жабдықтау, қосалқы механизмдерді монтаждау мен қызмет көрсету жұмыстарын жүргізу.</p> <p>3. Жүк түсіру-көтеру операциялары кезінде жүкшығырды басқару.</p> <p>4. Свабирлеуші агрегатта орналастырылған күштік электр генераторын басқару, автомобильдің және энергетикалық блоктың және свабирлеуші агрегатты қалыптастырудың өзге де жүйелері жұмысының режимдерін бақылау және басқару.</p> <p>5. Ұңғыма сағасын жабдықтау бойынша жұмыстарды жүргізу.</p> <p>6. Свабирлеуші агрегат механизмдерінің ақаусыздығын бақылау.</p> <p>7. Свабирлеуші агрегат жұмысын есепке алу журналын жүргізу .</p> <p>8. Автомобильді немесе тракторды басқару, оларға жанар-жағармай материалдарын және салқындатқыш сұйықтық құю .</p> <p>9. Жұмыс ауысымы басында қондырғының техникалық жағдайын тексеру және оны қабылдау.</p> <p>10. Қондырғының механизмдерін, автомобильді, тракторды ағымдағы жөндеуін жүргізу.</p> <p>11. Қондырғы жұмыс істеп тұрған кезде туындаған, механизмдерді бөлшектеуді талап етпейтін ұсақ ақауларды жою.</p>

	Білімдер:		
	Барлық разрядтар үшін: 1. Мұнай және газ, өзге де пайдалы қазбалар өндірудің технологиялық процесі . 2. Ұңғымалардың конструкциясы . 3. Ұңғымаларды игеру бойынша технологиялық процес және жұмыс түрлері . 4. Трактор-жүк көтергіштің, жылжымалы агрегаттың, қолданылатын механизмдердің, құрылғылардың, таль жүйелерінің техникалық сипаттамалары мен оларды пайдалану қағидалары . 5. Жанар-жағармай материалдарының маркалары мен сұрыптары . 6. Электр техникасы негіздері мен орындалатын жұмыс көлеміндегі слесарлық іс. 7. Қозғалтқыш, трансмиссия және жүк көтеретін механизмдердің жүріс бөлігін жөндеу тәсілдері. 8. Жол қозғалысы қағидалары . 9. Қондырғыға қойылатын өнеркәсіптік қауіпсіздік және жүк көтеретін механизмдерді қауіпсіз пайдалану талаптары.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Жауапкершілік Бақылаушылық Сақтық Жақсы жад және дамыған көз өлшегіштік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Инженер-механик	
	6	Бас механик	
	7	Бас инженер	
15. Кәсіптің карточкасы «Шаю агрегатының машинисі»:			
Топтың коды:	8112-4		
Қызмет атауының коды:	8112-4-006		
Кәсіптің атауы:	Шаю агрегатының машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Жуу агрегатының машинисі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай және газ кен орындарын пайдалану	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жуу агрегатының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жуу агрегатының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	

	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жуу агрегатының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	Дағды 1: Жуу агрегатына қызмет көрсету	<p>Машықтар:</p> <p>4-ші разряд (СБШ 3): Жұмыс қысымы қоса алғанда 10 мегапаскальға дейін (шаршы сантиметрге 100 килограмм-күшке дейін) жуу және қышқылды агрегаттарда жұмыс істеу кезінде.</p> <p>5-ші разряд (СБШ 3): жұмыс қысымы қоса алғанда 10-нан 35 мегапаскальға дейін (шаршы сантиметрге 100-350 килограммкүшке дейін) жуу және қышқылды агрегаттарда жұмыс істеу кезінде.</p> <p>6-шы разряд (СБШ 3): жұмыс қысымы қоса алғанда 35 мегапаскальдан жоғары (шаршы сантиметрге 350 килограммкүштен жоғары) жуу және қышқылды агрегаттарда жұмыс істеу кезінде Күрделілік санаттары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Икемділіктер пен білімдер бөліміндегі талаптар барлық разрядтарға арналған.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Объектідегі жуу аппаратын жұмысқа дайындау 2. Жабдықтар мен қосалқы аспаптардың жұмысқа дайындығын тексеруді жүргізу 3. Дефектілер мен ақауларды іздеуді жүргізу 4. Агрегатты технологиялық схема бойынша ұңғыма сағасымен байламдау (қосу) 5. Жоғары және төмен қысым желілерін монтаждау және демонтаждау, байламдау және престемелеу 6. Ұңғыма забойын жуу, престемелеу және дренаждау жөніндегі механизмдерге қызмет көрсету. 7. Ұңғыманы өңдеуге қолданылатын химиялық реагенттерді, қышқылдар мен сілтілерді айдау. 8. Ұңғыманың забой жанындағы аумағын химиялық өңдеу және тампонаж жүргізу жөніндегі технологиялық процес бойынша жұмыстарды жүргізу. 9. Агрегаттың жұмысын есепке алу журналын жүргізу. 10. Автомобильді немесе тракторды басқару. 11. Автомобильге немесе тракторға май құю. 12. Жуу агрегатын, автомобильді немесе тракторды ағымдағы жөндеуді жүргізу. 13. Бекітілген регламент бойынша ауысымды қабылдау және тапсыруды жүзеге асыру. <p>Білімдер:</p> <p>4-6-шы разрядтар (СБШ 3).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автомобильдің немесе трактордың, жуу насосының, арматура мен ұңғыма жабдығының құрылысы мен пайдалану қағидалары, ұңғыманы жуудың, престемелеудің және химиялық реагенттерді (қышқылдар мен сілтілерді ұңғымаға) айдаудың технологиялық процесі. 2. Мұнай-газ кәсіпшілігі жабдықтарына қызмет көрсету жөніндегі Агрегатта орнатылған газбен кесуге және дөнекерлеуге арналған электр жабдықтары мен жабдықтары. 3. Жуудың технологиялық процесі . 4. Қолданылатын майлау материалдары. 5. Автомобильдерді, тракторларды техникалық пайдалану ережесі . 6. Автомобильдің, трактордың және оларға орнатылған арнайы жабдықтар мен механизмдердің ақауларын анықтау және жою белгілері, себептері мен тәсілдері. 7. Орындалатын жұмыс көлеміндегі слесарлық іс. <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Жауапкершілік Төзімділік Табандылық Бірқалыпты жұмысқа дайын болу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Инженер-механик	
	7	Бас механик	
	7	Бас инженер	
16. Кәсіптің карточкасы «Слесарь-жөндеуші»:			
Топтың коды:	7239-2		
Қызмет атауының коды:	7239-2-063		
Кәсіптің атауы:	Слесарь-жөндеуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеу жөніндегі слесарь		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай кәсіпшілігі жабдығының сенімді жұмысын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеу			

Дағды 1:
Мұнай кәсіпшілігі
жабдықтарын ағымдағы,
орташа, күрделі жөндеу
және слесарлық
жұмыстарды орындау

Машықтар:

3-ші разряд (СБШ 3):

1. 3-4 дәлдік сыныбы бойынша бөлшектер мен тораптарды слесарлық өңдеу мен қырнаууды жүргізу.
2. Күрделі конфигурациялы төсемдерді кесу.
3. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын ағымдағы, орташа, күрделі жөндеу, монтаждау, реттеу және сынау.
4. Иілгіш білікке тасымалданатын зімпара шеңберімен бетті тазарту .
5. Диаметрі 25 мм-ге дейінгі тесіктерді электрдрельмен, пневматикалық бұрғышпен және трещоткамен бұрғылау.
6. Бұранданы кескішпен және плашкамен кесу.
7. Бөлшектерді зубилмен өңдеу.
8. Біліктілігі жоғары слесарь-жөндеушінің басшылығымен ірі габаритті жабдықтарды жөндеу және монтаждау .

4-ші разряд (СБШ 3).

3-ші разрядтың икемділіктеріне қоса:

1. 2-3 дәлдік сыныбы бойынша бөлшектер мен тораптарды слесарлық өңдеу мен қырнаууды жүргізу .

5-ші разряд (СБШ 3).

4-ші разрядтың икемділіктеріне қоса:

1. Күрделі мұнай кәсіпшілігі жабдығына күрделі жөндеу жүргізу.
2. Өлшеу құралының шекті дәлдігімен микрометрмен, штихмасспен, штангенциркульмен, рейсмуспен және щуппен өлшемдер мен саңылауларды тексеру.
3. Сынау кезінде жабдықтың жұмыс режимін орнату, бос немесе жүктемемен реттеу және сынау.
4. 1-2 класс дәлдігі бойынша бөлшектер мен тораптарды өңдеу .
5. Бақылау шпилькаларын қоюды жүргізу.
6. Ортадан тепкіш сорғылардың шкивтерін, жұмыс дөңгелектерін теңгеруді жүргізу .
7. Біліктің мойындарын жылтырату.
8. Машинаның барлық ақауларын анықтау және оларды жою шараларын қабылдау.
9. Қауіпсіздік ережелерін, өртке қарсы ісшараларды сақтау, жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы көмек көрсету.
10. Жұмыстарды жүргізуге құжаттаманы ресімдеу.

Білімдер:

3-ші разряд (СБШ 3):

1. Жөнделетін мұнай кәсіпшілігі жабдықтарының мақсаты, құрылысы және жұмыс істеу принципі.
2. Қолданылатын құралды дайындау.
3. Жөндеу жұмыстарын жүргізу кезіндегі қауіпсіздік қағидалары бойынша нұсқаулықтар.
4. Мұнай, газ және конденсаттың физикалық қасиеттері.
5. Шақтамалар, отырғызулар, өңдеу дәлдігі мен тазалығы кластары.
6. Өңделетін материалдардың негізгі қасиеттері.
7. Жөндеуден кейін жабдықты реттеу және қабылдау.
8. Еңбек заңнамасының негіздері .
9. Еңбек және өндіріс экономикасының негіздері .

4-ші разряд (СБШ 3).

3-ші разрядтың білімдеріне қоса:

1. Жөнделетін Мұнай кәсіпшілігі жабдығының технологиялық сипаттамасы, мақсаты және құрылысы .
2. Мұнай кәсіпшілігі жабдығы жұмысының технологиялық режимінің бұзылу себептері.
3. Мұнай кәсіпшілігі жабдығын тапсыру және күрделі жөндеуден алу ережесі .
4. Мұнай кәсіпшілігі жабдығын іске қосу және тоқтату ережесі.
5. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарының ақауларын анықтау және жою.
6. Жабдықты жоспарлы-алдын ала жөндеудің негізгі ережелері .
7. Күрделі бақылау-өлшеу аспабының мақсаты және қолдану ережесі.
8. Мұнай кәсіпшілігі жабдығын пайдалану кезінде қолданылатын майлау материалдарының негізгі қасиеттері мен сипаттамалары .
9. Жүк көтергіш жабдықтар мен механизмдерді пайдалану және жөндеу ережесі.
10. Қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарды пайдалану және жөндеу ережесі .
11. Мұнай кәсіпшілігі жабдығын пайдалану және жөндеу кезіндегі қауіпсіздік қағидалары.

5-ші разряд (СБШ 3).

4-ші разрядтың білімдеріне қоса:

1. Жөнделетін мұнай кәсіпшілігі жабдықтарының конструкциялық құрылымы және мақсаты.
2. Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеуге арналған техникалық шарттар.
3. Жабдықты жөндеудің, құрастырудың және монтаждаудың технологиялық жүйелілігі .
4. Жабдықты беріктікке сынау ережесі.
5. Машина бөлшектері тораптарының статикалық және динамикалық теңгерімі
6. Күрделі белгілеу кезіндегі геометриялық құрылымдар .
7. Авариялардың себептерін және бөлшектердің уақытынан бұрын тозуын анықтау тәсілдері.
8. Киілген бөлшектерді қалпына келтіру және нығайту тәсілдері.
9. Жанар-жағар май материалдарының техникалық сипаттамалар .
10. Рұқсат беру және қондыру жүйесі .

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Тәртіптілік Еңбекқорлық Байсалдылық Жоғары жауапкершілік Мұқияттылық, тиянақтылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Жуу агрегатының машинисі	
	3	Колтюбингтік құрылғының машинисі	
	3	Свабирлеуші агрегат машинисі	
	3	Жылжымалы компрессор машинисі	
	3	Жылжымалы парафинсіздеу бу қондырғысының машинисі	
	3	Мұнайгаз кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегаттардың машинисі	
	6	Инженер-механик	
	7	Бас механик	
7	Бас инженер		
17. Кәсіптің карточкасы «Теңіздегі қалқығыш бұрғылау агрегатының дизельшісі»:			
Топтың коды:	8111-1		
Қызмет атауының коды:	8111-1-006		
Кәсіптің атауы:	Теңіздегі қалқығыш бұрғылау агрегатының дизельшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. §30. Теңіздегі қалқығымалы бұрғылау қондырғысының дизельшісі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Электр жабдықтары (түрлері және салалары бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Дизельші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Дизельдік қондырғының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қондырғыны техникалық байқаудан өткізу 2. Дизельдік қондырғының жұмысын жүргізу 3. Дизельдік қондырғының жұмысын бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. -	
Еңбек функциясы 1: Қондырғыны техникалық байқаудан өткізу			

	<p>Дағды 1: Дизельдік қондырғыға қызмет көрсету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Май құю, қондырғы сүзгілерін, май ауыстыру. 2. Дизельдік қондырғының жұмыс режимінің, қызуының дұрыстығын, сондай-ақ өрт сөндіру құралдарының жарамдылығын тексеру. 3. Дизельдік қондырғы аспаптарының көрсеткіштерін әр 2 сағат сайын бақылау. 4. Динамометрлі құралдарды пайдалану. 5. Бекіткіштерді тарту, тығыздау элементтерін ауыстыру бойынша ұсақ жөндеу жұмыстарын жүргізу. 6. Құрал-саймандар мен құрылғыларды тиісті күйде ұстау. 7. Жеке қорғану құралдарын пайдалану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Электр станциясының құрылымы, жұмыс істеу қағидаты, техникалық сипаттамалары. 2. Ақаулардың пайда болу себептері, біліну жолдары және жою. 3. Дизельдік қондырғыға жағармай жағу режимдері. 4. Отын мен жағармай материалдарын тұтыну нормалары және оларды үнемдеу тәсілдері. 5. Дизельдік қондырғының техникалық сипаттамалары, мақсаты және жұмыс режимдері.
<p>Еңбек функциясы 2: Дизельдік қондырғының жұмысын жүргізу</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: Дағды 1: Дизельдік қондырғыны нұсқаулыққа сәйкес пайдалану</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қондырғының белгіленген жұмыс режимін сақтау. 2. Орындалатын жұмыстарды жүргізу технологиясын сақтау. 3. Басшының нұсқауы бойынша қондырғының анықталған ақауларын жою бойынша шаралар қабылдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дизельдік қондырғыны пайдалануға қатысты өкімдік, нормативтік құжаттар. 2. Еңбек заңнамасының негіздері. 3. Еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі ережелері мен нормалары.
<p>Еңбек функциясы 3: Дизельдік қондырғының жұмысын бақылау</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: Дағды 1: Дизельдік қондырғының жарамды күйін, апатсыз және сенімді жұмысын сақтау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қондырғыға ұсақ жөндеу жүргізу. 2. Жабдықтарды монтаждау және іске қосу-реттеу жұмыстары. 3. Станция объектілерін тәулік бойы энергиямен қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықты жөндеу технологиясы. 2. Электрмен жабдықтауды ұйымдастыру негіздері.
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: -</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: Дағды 1: Ауысымды қабылдау және тапсыру бойынша жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ауысымды қабылдау және тапсыру жөніндегі құжаттаманы жүргізу. 2. Ауысым аяқталғаннан кейін құжаттама жасау. 3. Ауысым барысында орындалған жұмыстарды есепке алу жөніндегі құжаттардың дұрыс және уақтылы ресімделуін қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Орындалған жұмыстарды есепке алу жөніндегі құжаттаманы ресімдеу қағидалары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Жауапкершілік Дербестік Командада жұмыс істей білу Үлігілік тәжірибелік міндеттерді шешу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Цемент араластырғыш агрегаттың моторисі
	3	Цементтеу агрегатының моторисі
	3	Цементтеуді бақылау станциясының оператор-моторисі
	3	Ұңғымаларды цементтеу жөніндегі оператор
	5	Бұрғылау қондырғысының механигі
	5	Бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика инженері
	6	Мұнара құрылысы жөніндегі инженер

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

18. Мемлекеттік органның атауы:

19. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

АО «Казахский институт нефти и газа»

Жоба жетекшісі:

Баймаганбетова Г.К.

Орындаушылар:

Ертлиев А.М. , +7 (717) 255 09 79, Almaty.info@king.kz

АО «Информационно-аналитический центр нефти и газа»

Жоба жетекшісі:

Маркенов С.С.

Орындаушылар:

Бубенцов М.В., +7 (717) 257 70 49, bubentsov_m@iacng.kz

20. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

21. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

22. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

23. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 2, 2022 г.

24. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2025 г.